Muistio

Sonja Landes (VNK)

11.10.2024

EU/17/2024
EU/17/2024-VNK-53

Eurooppa-neuvosto 17.–18. lokakuuta 2024

Lokakuun Eurooppa-neuvoston (17.-18.10.) aiheita ovat Ukraina, Lähi-itä, sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän tukeminen, kilpailukyky sekä muuttoliike. Muiden asioiden alla Eurooppa-neuvoston on tarkoitus käsitellä Moldovan, Georgian, Sudanin ja Venezuelan tilanteita, valmistautumista COP29- ja COP16-kokouksiin, hybridiuhkia sekä syrjinnän vastaista työtä.

Suomi pitää tärkeänä, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. Suomelle on tärkeää käydä EU-tasolla keskustelua siitä, miten Ukrainan tukea jatketaan riittävällä tasolla jatkossa, ja miten voisimme olla nykyistä nopeampia ja tehokkaampia. Suomi tukee Ukrainan aloitetta kestävästä ja oikeudenmukaisesta rauhasta. EU:n tulee edelleen johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää ja Valko-Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa. Suomi pitää tärkeänä, että EU:ssa ja G7:ssä löydetään ratkaisu Venäjän jäädytettyjen varojen hyödyntämisestä Ukrainan tukemiseksi kansainvälisen oikeuden mukaisella tavalla. Suomi tukee pyrkimyksiä saada Venäjä ja sen edustajat vastuuseen laittomasta hyökkäyssodasta ja sen vaikutuksista. Suomi katsoo, että Ukrainan sodan aiheuttamat merkittävät toimintaympäristön muutokset ovat tuoneet esiin ilmeisen tarpeen Euroopan puolustusteollisuuden kapasiteetin kasvattamiselle.

Suomi katsoo, että EU:n on kaikilla toimillaan edistettävä rauhaa, vakautta ja siviilien suojelua Lähi-idässä. EU:n tulee tukea tulitaukoon ja panttivankien vapauttamiseen Gazassa tähtäävää diplomatiaa sekä kestävän kahden valtion ratkaisun syntyä Israelin ja Palestiinan väliseen konfliktiin. EU:n on pyrittävä huolestuttavasti kiristyneen alueellisen tilanteen rauhoittamiseen, erityisesti Iranin ja Israelin välisen tilanteen sekä Israelin ja Hizbollahin välisen sotilaallisen eskalaation osalta. EU:n tulee edelleen pitää jatkuvasti esillä sitä, että sotilaallisen voimankäytön on täytettävä välttämättömyyden ja suhteellisuuden vaatimukset kansainvälisen oikeuden mukaan. EU:n tuki kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamiselle ja siviilien suojelulle on tärkeää. EU:n ja kansainvälisen yhteisön on toimittava johdonmukaisesti Gazan katastrofaalisen ja Libanonin pahenevan humanitaarisen tilanteen parantamiseksi.

Suomi toimii aktiivisen kahdenvälisen ja monenvälisen diplomatian kautta. Kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän puolustaminen sekä kansainvälisen oikeuden kunnioittaminen ovat Suomen toiminnan kulmakiviä. Keskeisellä sijalla on maailmanjärjestö YK:n aseman vaaliminen ja vahvistaminen.

Suomen näkemyksen mukaan EU:n strateginen kilpailukyky perustuu unionin omien vahvuuksien edelleen kehittämiselle ja markkinaehtoisille ratkaisuille. Keskiössä ovat toimivat, vapaaseen liikkuvuuteen perustuvat sisämarkkinat sekä tehokas valtiontuki- ja kilpailupolitiikka, jotka osaltaan edistävät ennustettavuutta ja suotuisaa

investointiympäristöä. Suomi pitää erittäin tärkeänä Euroopan laajuisen pääomamarkkinan kehittämistä ja kannattaa pääomamarkkinaunionin loppuunsaattamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Suomi korostaa avoimen, sääntöperustaisen ja vastuullisen kansainvälisen kaupan merkitystä Euroopan kilpailukyvylle. Eurooppalaisen ohjausjakson osalta Suomi voi tukea maakohtaisten suositusten vahvistamista. Elpymisväline oli poikkeuksellinen ja kertaluonteinen ratkaisu, eikä järjestely toimi ennakkotapauksena.

Suomi korostaa EU:n muuttoliikekysymyksissä kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa toimia edistetään niin EU:n sisällä kuin suhteissa kolmansiin maihin. Suomi edistää EU-tasolla yhteistyötä kolmansien maiden kanssa. Lisäksi Suomi edistää määrätietoisesti ratkaisuja, joilla estettäisiin ulkoisten toimijoiden mahdollisuuksia käyttää muuttoliikettä unioniin kohdistuvan vaikuttamisen välineenä.

Suomi tukee Moldovan EU-polkua. Suomi pitää tärkeänä EU:n tukea Moldovan tarvitsemille uudistuksille, maan vakauden vahvistamiseksi sekä liittymisneuvotteluiden edistämiseksi.
Suomi on huolissaan Georgian poliittisesta tilanteesta ja viimeaikaisista kehityskuluista, jotka ovat vastoin unionin arvopohjaa sekä Georgialle laajentumisprosessissa määriteltyjä kriteerejä. Suomi tukee unionin selkeitä viestejä Georgialle maan eurooppalaisen suuntauksen jatkumiseksi.
Suomi katsoo, että Sudanissa EU voi toimia tukemalla rauhanvälitystoimia tulitauon aikaansaamiseksi ja poliittisen ratkaisun löytämiseksi. Suomi pitää tärkeänä humanitaarisen avun jatkamista Sudanille.
Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa yhdessä kumppanimaiden kanssa toimia Venezuelan demokraattisen kehityksen vahvistamiseksi ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi.
EU:n yhtenäisyyden kannalta on hyvä, että Eurooppa-neuvosto käsittelee valmistautumista tuleviin huippukokouksiin sekä COP29- ja COP16-kokouksiin.
Suomi korostaa tarvetta vahvistaa unionin kriisinsietokykyä eli kokonaisvaltaista ja laaja-alaista varautumista mahdollisiin tuleviin kriiseihin ja hybridiuhkiin.
Suomi vastustaa kaikenlaista ääriajattelua, kuten rasismia, antisemitismia ja muukalaisvihaa sekä sitoutuu omassa työskentelyssään aktiiviseen työhön näitä vastaan niin Suomessa kuin kansainvälisesti.

Ukraina
Eurooppa-neuvoston on tarkoitus käsitellä Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan sen kaikissa ulottuvuuksissa sekä keskustella unionin tuesta Ukrainalle. Esillä ovat Ukrainan rauhanformula, aseellinen tuki Ukrainalle, pysäytettyjen varojen tuottojen hyödyntäminen Ukrainan tueksi, kriittinen energia- ja siviili-infrastruktuuri sekä pakotteet.

Lähi-itä
Eurooppa-neuvoston on tarkoitus käsitellä Lähi-idän tilanteen viimeaikaista kehitystä.

Sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän vahvistaminen
Eurooppa-neuvoston on tarkoitus vahvistaa tukensa sääntöpohjaiselle kansainväliselle järjestelmälle.

Kilpailukyky
Eurooppa-neuvoston on tarkoitus tarkastella edistymistä EU:n kilpailukyvyn parantamisessa huhtikuun 2024 päätelmien pohjalta ja vuosien 2024-2029 strategisen ohjelman mukaisesti. Esillä ovat myös Enrico Lettan ja Mario Draghin kilpailukykyyn liittyvät raportit. Eurooppa-neuvoston on myös tarkoitus vahvistaa maakohtaiset suositukset ja saattaa päätökseen vuoden 2024 eurooppalainen ohjausjakso.

Muuttoliike
Eurooppa-neuvoston on tarkoitus keskustella muuttoliikettä koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan täytäntöönpanosta. Esillä ovat erityisesti ulkoiset toimet, EU:n ulkorajojen valvonnan vahvistaminen, palautukset, välineellistäminen sekä ihmiskaupan ja salakuljetuksen torjuminen.

Muut asiat
Eurooppa-neuvoston on myös tarkoitus käsitellä ajankohtaisia ulkosuhdeasioita kuten tilanteita Moldovassa, Georgiassa, Venezuelassa ja Sudanissa.
Eurooppa-neuvoston on tarkoitus käsitellä valmistautumisia ilmastonmuutosta koskevaan COP29-huippukokoukseen Bakussa Azerbaidžanissa sekä luonnon monimuotoisuutta koskevaan COP16-huippukokoukseen Calissa Kolumbiassa.
Eurooppa-neuvoston on tarkoitus tuomita Venäjän hybriditoiminnat.
Eurooppa-neuvoston on tarkoitus tuomita syrjinnän kaikki muodot.

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi